

INSTRUKCJA

PLANSZÓWKA

2-6

5+

15 min.

Autor:

**KAMILA LIPOWIECKA
PATRYK GRYZ**

Testy:

**MAGDALENA SUMERA
MARTYNA SUMERA
MAGDALENA MAJCHER
JULIA SURGA**

**Ilustracje
i projekt graficzny:**

**KAMILA LIPOWIECKA
PATRYK GRYZ
BARTOSZ CHOMIK**

Skład instrukcji:

**KAMILA LIPOWIECKA
PATRYK GRYZ
BARTOSZ CHOMIK**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	1
ELEMENTY GRY.....	1
ROLA BEGAMERA.....	2
PRZYGOTOWANIE GRY.....	2
CEL GRY.....	3
PRZEBIEG ROZGRYWKI.....	3
ZAKOŃCZENIE ROZGRYWKI.....	5
DODATKOWY TRYB GRY.....	5

WPROWADZENIE

Witaj w fascynującym świecie gry, gdzie Twoje decyzje mają wpływ na jakość zasobów wodnych. Jako człowiek oddziałujący na środowisko, jesteś kluczową postacią w utrzymaniu czystości wód. W grze tej eksplorujesz tajemnicze obszary związane z ochroną wód i podejmujesz decyzje, które wpływają na jakość naszych rzek i jezior. Zrozumienie konieczności ochrony wód i dbanie o ich czystość to klucz do sukcesu w tej ekologicznej przygodzie. Gotowy na wyzwania, które przyniesie ta niezwykła podróż? Zanurz się głęboko w świat czystej wody i ciesz się jednocześnie edukacją i rozrywką!

POWODZENIA!

ELEMENTY GRY

Plansza do gry

Instrukcja

Eko pudełko na grę

Kostki do gry

6 Pionków

ROLA BEGAMERA

BEGAMER to bardzo odpowiedzialna rola. Najczęściej rolę tę przejmują wychowawca grupy lub najstarszy z uczestników. Jego zadaniem jest czytać pytania, sprawdzać odpowiedzi. Przede wszystkim jednak dba on o prawidłowy przebieg rozgrywki i dobrą atmosferę zabawy.

BEGAMER może być również rotacyjny. Wtedy jest nim osoba znajdująca się po lewej stronie od osoby, która rozgrywa swoją turę. Jest on wtedy również graczem jednak, musi być obiektywny w swoich działaniach.

PRZYGOTOWANIE GRY

Kładziemy instrukcję z pytaniami w wygodnym dla **BEGAMERA** miejscu. Stawiamy pionki na polu **START** a kostkę kładziemy obok plan-szy. Jesteśmy gotowi, aby zacząć grę!

CEL GRY

Zadaniem graczy jest przejść przez tor gry, zaczynając na polu **START** i kończąc na polu **META (OCZYSZCZALNIA)**.

Na torze tym spotkamy pola specjalne, które czasem pozwolą nam pójść naprzód, a czasem zmuszą do wycofania lub pozostania na miejscu przez turę. Wiele z nich kryje w sobie pytanie, na które będziemy starać się odpowiedzieć.

Wygrywa gracz, który pierwszy przekroczy linię **METY** – pole z oczyszczenia wody.

PRZEBIEG ROZGRYWKI

Grę rozpoczyna najmłodszy lub osoba, która ostatnio była nad wodą. Ewentualnie pierwszego gracza można wytonić w inny sposób, po prostu wybierzcie kogoś i już. Potem kolejka idzie zgodnie z kierunkiem wskazówek zegara.

Gracz w swojej kolejce rzuca kością. Przesuwa się o tyle pól do przodu, ile widnieje na kostce. Gracz na swojej drodze może spotkać kilka rodzajów pól:

POLE Z ZATRUTĄ WODĄ (INFORMACYJNE)

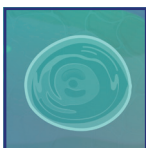
Woda uległa zanieczyszczeniu. Podczas gry utrwalamy ekonawyki, które pozwolą nam dbać o wodę!

POLA Z KAMIENIAMI (INFORMACYJNE)

Utrwalające ekonawyki informacyjne.

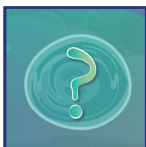
POLA NEUTRALNE

Są to pola na których gracz nic nie traci i nic nie zyskuje.

POLA Z WIREM

Gracz czeka jedną kolejkę.

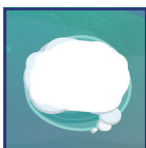
POLA ZE ZNAKIEM ZAPYTANIA

Gracz odpowiada na pytanie, które zadaje BEGAMER. Pytania mają swoje kategorie: łatwe 🧐 i trudne 🤖. Dobra odpowiedź – idzie 1 pole do przodu. Zła odpowiedź lub jej brak – BEGAMER podaje poprawną odpowiedź i tłumaczymy zagadnienie, a gracz zostaje na swoim miejscu.

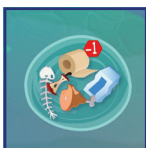
„ŻABKA” (SKRÓT)

Gracz po wskoczeniu na pole z listkiem, odpowiada na pytanie zadawane przez beGamera. Po udzieleniu poprawnej odpowiedzi może iść skrótem na pole gdzie skacze żabka. Po udzieleniu błędnej odpowiedzi BEGAMER podaje poprawną odpowiedź i tłumaczymy zagadnienie, a gracz zostaje na swoim miejscu

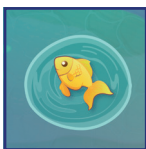
POLA Z EKONAWYKAMI

Gracz stający na tych polach odczytuje na głos ekonawyk, tak żeby inni gracze również go utrwalali.

POLE NEGATYWNE

Gracz zapomniał zebrać śmieci, które zostawił nad wodą. Cofa się o jedno pole żeby posprzątać po sobie!

POLE ZE ŻŁOTĄ RYBKĄ

Gracz wskazując na pole ze złotą rybką myśli eko życzenie, wypowiada je na głos i przesuwa się 2 pola do przodu.

POLE Z OCZYSZCZALNIĄ WODY

Meta – Brawo! Wygrałeś!

ZAKOŃCZENIE ROZGRYWKI

Gra się kończy jeżeli któryś z graczy przekroczył linie **METY**. Jest on zwycięzcą, zyskuje na 24h tytuł „EkoMistrza” i w związku z tym, przez dobę należy się tak właśnie do niego zwracać. Gratulujemy!

DODATKOWY TRYB GRY

Jeżeli czujecie jeszcze niedosyt przygód, zagrajcie jeszcze raz.

Jeżeli chcecie przyspieszyć rozgrywkę, rzucajcie dwoma kostkami.

Na polach negatywnych gracz ma możliwość wyboru: zamiast cofać się lub tracić kolejkę, może wykonać jedno z ćwiczeń fizycznych, takich jak 10 przysiadów, pajacyków, skłonów lub inne wybrane aktywności. Wykonanie ćwiczenia zwalnia gracza z konsekwencji zatrzymania się na polu negatywnym.

PYTANIA ŁATWE

1. Czym jest woda?
A. To inna nazwa krasnoludka.
B. Płynem.
2. Jaki kolor ma woda?
A. Woda nie ma koloru – jest bezbarwna.
B. Zielony.
3. Czy człowiek może pić wodę?
A. Tak.
B. Tak, ale tylko mineralną ze sklepu.
4. Czy człowiek może żyć bez wody?
A. Tak, wystarczy jeśli będzie pił soki.
B. Nie, woda jest potrzebna do życia.
5. Woda:
A. Jest niezbędna do życia wszystkim żywym organizmom na ziemi.
B. Kosmici, za nią nie przepadają.
6. Czy na Ziemi jest woda?
A. Tak, np. w morzach i oceanach.
B. Nie, na Ziemi nie ma wody.
7. Co to jest deszcz?
A. Woda, która powstaje w chmurach i spada na ziemię.
B. Woda z samolotu.
8. Jak nazywają się największe zbiorniki wody na Ziemi?
A. Jeziora.
B. Oceany.
9. Czy na kuli ziemskiej więcej jest wody czy lądów?
A. Wody.
B. Lądów.
10. Gdzie na Ziemi znajduje się najwięcej wody?
A. W oceanach.
B. Pod ziemią.

11. Jakiej wody jest najwięcej na Ziemi?

- A. Wody słonej.
- B. Wody pitnej.

12. Jaka woda znajduje się w oceanach?

- A. Woda pitna.
- B. Woda słona.

13. Czy człowiek może pić wodę z morza?

- A. Tak, woda z morza jest najlepsza do picia i smakuje jak cola.
- B. Nie, ponieważ w morzu znajduje się woda słona.

14. Czy woda może być dla kogoś domem?

- A. Tak, woda jest domem dla wielu zwierząt i roślin.
- B. Nie, nigdy!

15. Gdy topi się lód powstaje:

- A. Mleko.
- B. Woda.

16. Do czego ludziom potrzebna jest woda?

- A. Do życia.
- B. Tylko do pływania.

17. Jak możemy oszczędzać wodę podczas mycia zębów?

- A. Nie myjąc zębów w ogóle.
- B. Myjąc zęby, zakręcamy kran.

18. Na wycieczce nad rzekę lub jezioro:

- A. Zakopujemy śmieci niedaleko wody.
- B. Wyrzucamy śmieci zawsze do kosza.

19. Jak możemy oszczędzać wodę?

- A. Nie myjąc się w ogóle.
- B. Biorąc prysznic zamiast kąpieli.

20. Czy należy oszczędzać wodę?

- A. Tak, ponieważ wody pitnej jest na naszej planecie bardzo mało.
- B. Nie, ponieważ woda stanowi aż 70% powierzchni naszej planety.

21. Co zanieczyszcza wodę?

- A. Ścieki przemysłowe.
- B. Rowerki wodne.

22. Ścieki z fabryki:

- A. Są nieszkodliwe dla środowiska.
- B. Powinny trafić do oczyszczalni.

23. Co zanieczyszcza wodę?

- A. Słońce.
- B. Środki do prania i mycia – detergenty.

24. Co zanieczyszcza wodę?

- A. Słońce.
- B. Środki do prania i mycia – detergenty.

25. Wodę zanieczyszczają:

- A. Rowery.
- B. Ścieki, które są odprowadzane na dziko np. do rzeki lub rowu.

26. Gdyby zabrakło wody na Ziemi:

- A. Znikłoby wszelkie życie.
- B. Transportowałyby się ją z innej planety.

27. Ścieki pochodzące z domu:

- A. Powinny trafić do oczyszczalni ścieków.
- B. Powinniśmy wynosić w wiaderkach do ogrodu.

28. Na naszej planecie dominuje ilość wody:

- A. Słodkiej.
- B. Słonej.

29. W jaki sposób możemy oszczędzać wodę?

- A. Wykorzystując deszczówkę np. do podlewania ogrodu.
- B. Wymieniając domowy sprzęt AGD na taki, który oszczędza wodę.

30. W jaki sposób możemy oszczędzać wodę?

- A. Zmniejszając ilość spożywanego mięsa.
- B. Zakręcając kran podczas mydlenia rąk.

31. W jaki sposób można uzdatnić wodę do picia?

- A. Poprzez gotowanie.
- B. Poprzez filtrowanie.

32. Czy woda z kranu jest bezpieczna?

- A. Nigdy nie wolno pić kranówki.
- B. Tak, ponieważ spełnia wszystkie surowe normy i jest przebadana.

33. Gdy cieknie z kranu woda:

- A. Należy go naprawić np. wezwać hydraulika.
- B. Nie można myć zębów.

34. Co to jest proces, w wyniku którego woda zamienia się w lód?

- A. Parowanie.
- B. Zamrażanie.

35. Które z poniższych zwierząt żyje zarówno w wodzie, jak i na lądzie?

- A. Ryba.
- B. Żółw.

36. Gdzie najczęściej znajdujemy wodę na Ziemi w stanie stałym?

- A. Rzeka.
- B. Lodowiec.

37. Jaka jest nazwa dla wody, która spada z chmur na ziemię?

- A. Strumień.
- B. Deszcz.

38. Co to jest para wodna?

- A. Woda w stanie gazowym.
- B. Woda w stanie kryształowym.

39. Co to jest wodospad?

- A. Strumień wody, który spada z dużo wyższego miejsca.
- B. Rodzaj deszczu.

40. Jaka jest nazwa dla wody, która spada z chmur w postaci białego puchu?

- A. Śnieg.
- B. Grad.

41. Dlaczego deszcz jest ważny dla rolnictwa?

- A. Bo rolnicy lubią deszcz.
- B. Bo deszcz dostarcza wodę do gleby, co pomaga roślinom rosnąć.

42. Jakie jest jedno proste działanie, które możemy podjąć, aby oszczędzać wodę podczas kąpieli?

- A. Krótsze kąpiele.
- B. Korzystanie z węży ogrodowych.

43. Dlaczego warto naprawiać przecieki w kranach?

- A. Bo przecieki sprawiają, że kran działa lepiej.
- B. Bo przecieki mogą prowadzić do marnowania dużej ilości wody.

44. Dlaczego warto używać kubka zamiast bieżącej wody podczas mycia zębów?

- A. Bo kubek pomaga w oszczędzaniu wody.
- B. Bo kubek jest bardziej wygodny.

45. Które z poniższych jest przykładem naturalnego zbiornika wodnego?

- A. Fontanna w parku.
- B. Jezioro w lesie.

46. Które z poniższych zwierząt żyje w morzu?

A. Pingwin.

B. Delfin.

47. Co to jest prąd morski?

A. Ruch wody w jednym kierunku.

B. Wiatr na morzu.

48. Jaka jest najdłuższa rzeka w Polsce?

A. Odra.

B. Wisła.

49. Jakiej jest największe rzeka na Świecie?

A. Nil.

B. Amazonka.

50. Z jakim morzem graniczy Polska?

A. Północne.

B. Bałtyckie.

51. Ile litrów wody powinien pić człowiek?

A. 2-3 litrów wody.

B. 1 litr.

52. Jakiej wody jest więcej na świecie:

A. Słonej.

B. Słodkiej.

53. Czy woda przyczynia się do powstania tęczy?

A. Tak.

B. Nie.

54. Jak nazywa się największy zbiornik wody na ziemi?

A. Ocen.

B. Akwen.

55. Które zwierzę rzadko pije wodę?

A. Wielbłąd.

B. Chomiki.

PYTANIA TRUDNE

1. Kapiący kran to strata około?
A. 200 mililitrów wody na godzinę.
B. 2 mililitrów wody na godzinę.
2. Kapiący kran to strata około?
A. 1 800 litrów straconej wody rocznie.
B. 2 litrów straconej wody rocznie.
3. Ciekąca spłuczka to strata około?
A. 9 litrów wody na godzinę.
B. 1 litr wody na godzinę.
4. Ciekąca spłuczka to strata około?
A. Prawie 80 tysięcy litrów uciekającej wody na rok.
B. Prawie 8 litrów uciekającej wody na rok.
5. Gdzie na Ziemi znajduje się najwięcej lodu?
A. W hurtowni z mrożonkami.
B. Na biegunach północnym i południowym (Arktyka i Antarktyka).
6. Jak myślisz, gdzie w Twoim domu zużywa się najwięcej wody?
A. W kranie w kuchni.
B. W toalecie.
7. Ile procent wody znajdującej się na Ziemi nadaje się do picia?
A. 20%.
B. 3%.
8. Kto na Ziemi zużywa najwięcej wody?
A. Gospodarstwa domowe.
B. Rolnictwo.
9. Czy możemy do czegoś używać brudnej wody?
A. Nigdy.
B. Tak, ale najpierw trzeba ją oczyścić w oczyszczalni ścieków.
10. Co można zrobić, żebyśmy nie produkowali tak dużo ścieków?
A. Nic nie możemy zrobić.
B. Zakręcić kran podczas mycia rąk.
11. Skąd bierze się woda w kranie?
A. Z wód, które się gromadzą pod ziemią i na jej powierzchni.
B. Z deszczówki.

12. Co się stanie jak zabraknie wody?

- A. Życie na ziemi przestanie istnieć.
- B. Wodę trzeba będzie wyciskać ze skał.

13. Nauka badająca wodę to:

- A. Wodologia.
- B. Hydrologia.

14. Większość wody słodkiej na Ziemi znajduje się w:

- A. Łodowcach.
- B. Wodach podziemnych.

15. Ile procent zajmuje słona woda w stosunku to słodkiej wody na całej ziemi?

- A. 85%.
- B. 97%.

16. Jaki wpływ na rośliny mają kwaśne deszcze?

- A. Rośliny po nich rosną lepiej i są wyższe.
- B. Rośliny obumierają i żółkną.

17. Kiedy obchodzimy światowy dzień wody?

- A. 24 grudnia.
- B. 22 marca.

18. Woda pokrywa znaczną część powierzchni Ziemi. Ile to procent?

- A. 70,8%.
- B. 89,2%.

19. Woda symbolizuje:

- A. Udane wakacje.
- B. Życie, płodność i oczyszczenie.

20. Więcej wody słodkiej na Ziemi znajduje się w:

- A. Wodach podziemnych.
- B. Rzekach i jeziorach.

21. Największym źródłem zanieczyszczeń wód słodkich w Polsce jest:

- A. Rolnictwo.
- B. Gospodarka komunalna i przemysł.

22. Na ile klas dzieli się klasyfikacja czystości rzek w Polsce?

- A. Na 3.
- B. Na 5.

23. Który z metali ciężkich mogących zanieczyszczać wody powoduje alergię przewodu pokarmowego i płuc?

- A. Ołów.
- B. Nikiel.

24. Co to jest filtrowanie?

- A. Metoda oddzielania substancji stałych od cieczy i gazów.
- B. Chaotyczne drganie cząsteczek w płynie.

25. Co jest dobrym filtrem zanieczyszczeń wody?

- A. Węgiel aktywny.
- B. Karmel.

26. Wodę oczyszczamy chemicznie, biologicznie i mechanicznie. Drugim etapem jest oczyszczanie:

- A. Mechaniczne.
- B. Chemiczne.

27. Co to jest perlator?

- A. To specjalna nakładka na kran, która napowietrza płynącą wodę przez co wydaje nam się, że płynącej wody jest więcej. Dzięki temu zużywamy jej mniej.
- B. To inna nazwa spłuczki w toalecie.

28. Dlaczego kolor wody wydaje nam się niebieski, skoro woda jest bezbarwna?

- A. Ponieważ odbija się w niej niebo.
- B. Ponieważ woda pochłania promieniowanie elektromagnetyczne.

29. Jak znikają gatunki ryb z mórz, oceanów i rzek?

- A. Przez silne prądy morskie.
- B. Przez zbyt liczne, nieregulowane, brutalne połowy, które niszczą całe populacje ryb.

30. Co to jest zrównoważony połów ryb?

- A. To wyławianie takiej ilości ryb, aby ich populacja mogła się swobodnie odmawiać.
- B. To brak połowu ryb.

31. Co to jest proces, w wyniku którego woda zamienia się w parę wodną?

- A. Topnienie.
- B. Parowanie.

32. Która część naszego ciała potrzebuje wody, aby poprawnie funkcjonować?

- A. Serce.
- B. Wszystkie powyższe.

33. Co to jest osadnik do oczyszczania wody, który pomaga usuwać zanieczyszczenia?

- A. Filtrowanie.
- B. Mieszanie.

35. Ile procent naszego ciała stanowi woda?

- A. 25%.
- B. 90%.

36. Co to jest zjawisko, kiedy para wodna zamienia się z powrotem w ciecz?

- A. Topnienie.
- B. Skraplanie.

37. Które z poniższych działań pomaga oszczędzać wodę?

- A. Długie prysznice.
- B. Zamykanie kranu podczas mycia zębów.

38. Co to jest rafa koralowa?

- A. Struktura zbudowana przez skorupiaki morskie.
- B. Rodzaj rośliny morskiej.

39. Jaka jest głębokość najgłębszej części oceanu, czyli Rowu Mariańskiego?

- A. 5000 metrów.
- B. Ponad 10 000 metrów.

40. Które z poniższych zjawisk jest związane z morzem?

- A. Przytyły i odpływ.
- B. Burza piaskowa.

41. Jakiej jest największy ocean na świecie?

- A. Spokojny.
- B. Atlantycki.

42. Jakiej jest największe jezioro w Polsce?

- A. Mamry.
- B. Śniardwy.

43. Jakiej jest najgłębsze jezioro w Polsce?

- A. Mamry.
- B. Hańcza.

44. Jaki jest wzór chemiczny wody?

- A. HO.
- B. H₂O.

45. Co to jest woda destylowana?

- A. Jest to najczystszy rodzaj wody.
- B. Woda dla sportowców.

beGame.pl

beGame.pl

Zobacz inne nasze gry z serii

beEko

